

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
ФГБОУ ВПО «КАБАРДИНО-БАЛКАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ им. Х.М. Бербекова»

ПРОГРАММА

**ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ИСПЫТАНИЙ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ,
ПОСТУПАЮЩИХ НА НАПРАВЛЕНИЯ ПОДГОТОВКИ ВО
ПО БАЛКАРСКОМУ ЯЗЫКУ И ЛИТЕРАТУРЕ**

Малкъар тилден бла литературадан абитуриентлеге программала
МАЛКЪАР ТИЛ

Фонетика. Графика. Орфоэпия. Орфография

Фонетика. Фонетикада окъулгъан затла: таууш, сёзню бёлюмю, сёзде басым, интонация.

Тилни тауушлары. Ачыкъ эм къысыкъ тауушла. Зынгырдауукъ эм тунакы къысыкъла. Ачыкъ тауушла. Аланы къауумлары: базыкъла, назикле; эринлиле, эринсизле; кенгле, тарла. Ачыкъ тауушлары къарыулу эм къарыусуз орунлары. Къысыкъ тауушла. Аланы къауумлары, къарыулу эм къарыусуз орунлары. Сингармонизм (къысха ангылатыу). Сёзню бёлюмю. Сёзню тизгинден тизгинге кёчюрюу. Сёзде басым. Сёзню фонетика жаны бла тинтиу.

Графика. Алфавит. Малкъар алфавитде харфлары къаллай тауушлары белгилегенлери. Аланы баш эм сансыз таууш магъаналары. **Е, ё, ю, я, у, ж** харфлары къаллай тауушлары белгилегенлери. **Ъ, ь** харфлары малкъар тилде жюрютюлюулери. Малкъар тилни графикасыны тарыхындан къысха билдириуле.

Орфоэпия. Малкъар тилни баш орфоэпия жорукълары.

Орфография. Аны баш жорукълары.

Лексикология

Сёз эм аны лексика магъанасы. Бир магъаналы сёзле эм кёп магъаналы

сёзле. Сёзлени тюз эм кёчюу магъаналары.

Омонимле. Синонимле. Антонимле. Битеу халкъны тилинде эркин жүрюген сёзле. Аны жаланда бир кесегинде жүрютюлген сёзле: диалект сёзле, жаргон сёзле, усталыкчы сёзле. Жангы сёзле бла эски сёзле. Малкъар тилни лексикасыны кёурамы. Фразеологизмле, аланы тилде жүрютюлюулер. Малкъар тилни лексикасыны тарыхындан кысха билдириуле. Сёзню лексика жаны бла тинтиу.

Сёз кёурау

Тамыр бла жалгъау. Сёз түрлендириучю эм кёураучу жалгъаула. Ноль жалгъау. Сёз кёурау. Малкъар тилде сёз кёурауну баш амаллары.

Морфология

Тилни энчи эм болушлукчы кесеклери. Тилни энчи кесеклерини бир бирден магъана, грамматика эм синтаксис кёуллукъ жаны бла башхалыкълары.

Ат. Затланы атларын кёргюзтген сёзле. Аланы түрлю-түрлю шартлагъа кёре кёуумлары. Энчи атланы жазылыулары. Атланы сёз түрлендириучю эм сёз кёураучу жалгъаулары. Атланы кёуралыулары. Атны айтымда түрлениую, аны морфология категориялары. Атны сан категориясы. Жангызлыкъ эм кёплюк санда жүрюген атла, жаланда кёплюк санда жүрюген атла. Атны ие-лик категориясы. Иеликни кёргюзтген мадарла. Атны болуш формалары. Иесиз атланы болушлары. Аланы айтымда кёуллукълары. Атны баш болушуну синтаксис кёуллукълары. Атны иеликчи болушуну формалары эм аланы синтаксис кёуллукълары. Атны бериучю, орунлаучу эм башлаучу болушларыны синтаксис кёуллукълары. Атны тамамлаучу болушуну формалары, аланы айтымда кёуллукълары. Иели атланы болуш формалары. Аланы энчиликлери эм айтымда кёуллукълары. Атланы жазылыулары. Сёз түрлендириучю эм сёз кёураучу жалгъаулары. Кёуралмагъан атлада ачыкъланы эм кысыкъланы тюз жазылыулары (5-чи классда окъулгъан жорукъланы кыайтарыу). Кёош атланы кёуралыулары эм жазылыулары.

Сыфат. Затланы түрлю-түрлю шартларын кёргюзтген сёзле. Сыфатланы магъана жаны бла баш кёуумлары. Сыфатланы кёуралыулары. Бош сыфатла эм кёош сыфатла. Кёош сыфатланы жазылыулары. Сыфатланы айтымда жүрюулер

(атны аллында эм атсыз) эм кьуллукълары. Сыфатны даража формалары. Аллай формалары болгъан эм болмагъан сыфатла. Даража формаланы кьуралыулары, жазылыулары эм айтымда кьуллукълары.

Санау. Санаула эм аланы кьауумлары. Санчы санаулары кьуралыу жаны бла тюрлюлери: бош санаула, кьош санаула. Аланы жазылыулары. Санаулары 11-ден 19-гъа дерилерини бирге жазылыулары. Кьош санчы санаулары жазылыулары. Тизгинчи санаулары кьуралыулары. Санчы эм тизгинчи санаулары айтымда кьуллукълары. Аллай санаулары, айтымда ачыкьлагъан сёзлери болмай келселе, энчиликлери. Юлюшчю санаулары кьуралыулары эм айтымда кьуллукълары. Кьауумлаучу санаулары кьуралыулары, магъана жаны бла энчиликлери, синтаксис кьуллукълары эм жазылыулары.

Сёзлеу. Сёзлеуле эм аланы кьуралыулары. Бош сёзлеуле эм кьош сёзлеуле. Сёзлеулени магъана жаны бла кьауумлары. Аланы синтаксис кьуллукълары. Сёзлеуню тенглешидириу даража формасы. Сёзлеулени жазылыулары.

Алмаш. Алмашла. Аланы атлары, сыфатлары, санаулары эм сёзлеулени алмашындырып жюрюулери. Алмашлары кьауумлары. Атлары алмашындырыучу (бетлеучю, кесимлеучю, соруучу, белгисиз, угъайлаучу) алмашла. Сыфатлары алмашындырыучу (кёргюзтюучю, белгилеучю, соруучу, белгисиз) алмашла. Санаулары алмашындырыучу (соруучу, белгисиз, кёргюзтюучю) алмашла. Сёзлеулени алмашындырыучу (кёргюзтюучю, соруучу) алмашла. Алмашлары болушлада тюрлениулери, айтымда кьуллукълары, жазылыулары.

Этим. Этимни магъана жаны бла кьауумлары. Этимни кьуралыуу. Морфология мадар бла кьуралгъан этимле. Толу магъаналы этимле эм болушлукъчу этимле. Тилде болушлукъчу этимлени кьуллукълары. *Бол, эт, башла, тебире, боша, тур, кьой, ий, жибер* деген болушлукъчу этимле. *Эсе, эди* деген кесекчиклени аладан башхалыкълары. Аланы болушлукълары бла кьуралгъан кьош этимле. Аланы кьауумлары. Кьош этимлени кьуралыу жаны бла кьауумлары.

Этимни иели формалары. Этимни айтымда иели эм иесиз формалада жюрютюлюую. Этимни морфология категориялары. Аны бет эм сан формалары.

Этимни хаулаучу эм угъайлаучу формалары. Аны угъайлаучу формасыны къуралыуу. Этимни къарыулаучу эм къарыуламаучу формалары. Этимни соруучу формасы, аны къуралыуу. Этимни айырма категориясы. Этимни айырмаларыны къауумлары. Аны баш айырмасыны ноль жалгъаулу болгъаны. Хапарчысы аллай айырмадан къуралгъан айтымла. Этимни араш, зорлаучу, кысыучу эм къайтыучу айырмалары. Аланы къуралыулары эм магъана жаны бла энчиликлери. Этимни айырма формаларыны жазылыулары. Кёчюучю эм кёчмеучю этимле. Этимни туруш категориясы. Этимни туруш формалары, аланы къуралыулары эм жазылыулары. Этимни заман категориясы. Этимни заман формалары, аланы къуралыулары, айтымда жүрютюлюулери эм жазылыулары.

Этимни иесиз формалары. Этимни белгисиз формасы (инфинитив). Аны къуралыуу, айтымда жүрютюлюую. Этимни белгисиз формасы къурагъан айланчла. Аллай айланчлы айтымда тыйгъыч белгиле. Этимсыфат. Аны заман формалары, аланы къуралыулары. Этимсыфатны айтымда жүрютюлюую. Этимсыфат айланч, аллай айланчлы айтымда тыйгъыч белгиле. Этимсыфатны заман формаларыны жазылыулары. Этимча. Этимчаны биринчи түрлюсю. Аны къуралыуу. Этимчаны айтымда къуллугъу. Этимча айланч, аны айтымда къуллугъу. Этимчаны жазылыуу.

Этим ат. Аны айтымда къуллугъу, айланч къурап жүрюую, жазылыуу.

Тилни болушлукъчу кесеклери. Сонгурала. Болуш жалгъаулары бла сонгураланы айтымда къуллукълары. Сонгураланы къуралыу эм магъана жаны бла баш къауумлары. Сонгура атла. Аланы айтымда сонгурала бла тенгледидириу. Сонгураланы бла сонгура атланы жазылыулары.

Байламла. Аланы морфология шартлары эм синтаксис къуллукълары. Бош байламла эм кёш байламла. Тенг жарашдырыучу байламла эм бойсундуруучу байламла. Аланы айтымда жүрютюлюулери. Байламланы жазылыулары.

Кесекчикле. Аланы къуралыу жаны бла къауумлары; кесекчиклеге саналгъан сёзле эм жалгъаула. Кесекчиклени магъана жаны бла къауумлары, жазылыулары.

Междометияла. Аланы жазылыулары. Междометиялы айтымлада тыйгъыч белгиле.

Синтаксис

Сёз тутуш. Сёз бирлешле бла сёз тутушла. Сёз тутушда баш эм бойсуннган сёз. Сёз тутушда сёзлени бирге байланыулары. Сёзлени бир бирге тенг жарашыу халда байланыулары. Сёзлени бир бирге бойсунуу халда байланыулары; этим сёз тутушла эм ат сёз тутушла. Аланы тюрлюлери. Синтаксис сёз тутушла эм фразеология сёз тутушла. Сёз тутушланы кьуралыу жаны бла тюрлюлери. Сёз тутушланы магъана жаны бла тюрлюлери. Сёз тутушланы магъана жаны бла кьауумлары.

Айтым эм аны баш шартлары: хапарчылыгъы, кьарамчылыгъы, ахыр интонациясы.

Айтымланы тилде кьуллукъларына кёре тюрлюлери. Аланы ахырларында тыйгъыч белгиле. Айтымда логика басым. Аны кьуллугъу. Айтымда сёзлени орунлары.

Эки баш членли айтымланы ангылатыу. Аллай айтымланы кьауумлары: жайылмагъан айтымла эм жайылгъан айтымла.

Башчы эм аны кьуралыу жаны бла тюрлюлери. Хапарчы, аны тюрлюлери эм аланы кьуралыулары. Башчыны бла ат хапарчыны араларында тирени жюрютюлген кезиую. Башчыны бла хапарчыны бир бирлери бла келиш иулери.

Толтуруучу. Аны формалары эм айтым кьурауда магъанасы. Толтуруучуну хапарчыгъа кьалай байланнганына кёре тюрлюлери: тагъылгъан толтуруучула, кьысылгъан толтуруучула. Сёдегей толтуруучу. Аны кьуралыуу. Туура толтуруучу. Аны формалары эм кьуралыуу. Толтуруучуну кьуралыу жаны бла кьауумлары.

Болум. Болумланы хапарчыгъа кьалай байланнганларына кёре кьауумлары: кьысылып келген болумла, тагъылып келген болумла. Аллай болумланы кьуралыулары. Болумланы магъана жаны бла кьауумлары (орунчу, заманчы, сылтаучу, ёлчемчи, муратчы, шартчы, халчы болумла). Болумланы кьуралыу жаны бла кьауумлары.

Айгъакълаучу. Айгъакълаучуланы кьуралыу жаны бла тюрлюлери. Аланы айтымда айгъакъланнган сёзге кьалай байланнганларына кёре тюрлюлери.

Айгъакълаучулары магъана жаны бла къауумлары.

Бир баш членли айтымлары иелери къаллайла болгъанларына кёре тюрлюлери. Иесиз айтымла. Аталгъан айтымла. Аланы магъана жаны бла баш къауумлары.

Кем айтым. Тюрлю-тюрлю членлери жетмеген айтымла.

Айтымны бир туудукъ членлерини юсюнден окъулгъанны къайтарыу. Айтымны бир туудукъ членлерини бир бирге тенг жарашдырыучу (жалгъаучу, айырыучу, къаршылаучу) байламлары болушлукълары бла жалгъаныулары. Бир туудукъ членли айтымлада жыйышдырыучу сёзле. Аллай айтымлада тыйгъыч белгиле.

Айтымда кийдирилген сёзле эм айтымла, тилде аланы къуллукълары. Аллай сёзлю айтымлада тыйгъыч белгиле. Айлануу. Жайылмагъан эм жайылгъан айланыу. Айланыулу айтымда тыйгъыч белгиле. Къошакъ айтым. Ол кийдирилген айтымда тыйгъыч белгиле. Междометиялы айтымла, Алада тыйгъыч белгиле.

Айтымны членлерини айырылыгулары. Айырылгъан айгъакълаучула эм болумла. Айырылгъан болумлу эм айгъакълаучулу айтымлада тыйгъыч белгиле. Айырылгъан толтуруучула. Аллай толтуруучулу айтымлада тыйгъыч белгиле. Айтымны белгилеучю членлерини айырылыулары. Айырылгъан къошулуучу членли айтымлада тыйгъыч белгиле.

Тюз сёз бла сёдегей сёз. Тюз сёзлю айтымла, алада тыйгъыч белгиле. Ушакъ. Цитата. Цитаталы айтымда тыйгъыч белгиле.

Къош айтымны ангылатыу. Къош айтымлары къауумлары: тенг жарашхан къош айтымла эм бойсунган къош айтымла. Аланы кесеклерини бир бирге магъана эм грамматика жаны бла байланыуларында болгъан энчиликле.

Тенг жарашхан къош айтымны кесеклерин бир бирге байлар ючюн хайырланылгъан мадарла: тенг жарашдырыучу интонация, тенг жарашдырыучу байламла, кёргюзтюучю алмашла, иеликчи жалгъаула, къош айтымны кесеклерини экисине да бирча къарагъан сёзле. Байламлы тенг жарашхан къош айтымла (жалгъаучу байламлы, айырыучу байламлы, къаршылаучу байламлы).

Аллай айтымлада тыйгыч белгиле. Байламсыз тенг жарашхан кьош айтымла. Алада тыйгыч белгиле.

Бойсуннган кьош айтым. Аны баш кесеги эм бойсуннган кесеги. Бойсуннган кьош айтымны кесеклерни байланыуларына кёре тюрлюлери: байламлы кьош айтымла, байлам сёзлю кьош айтымла, байламсыз кьош айтымла. Бойсуннган кьош айтымлары бойсуннган кесеклерини кьаллайла болгъанларына кёре кьауумлары (бойсуннган башчы, хапарчы, толтуруучу, айгъакълаучу, болумчу, сансыз кесеклери болгъан кьош айтымла). Ортакъ членли бойсуннган кьош айтымла. Бойсуннган кьош айтымлары кьауумларында тыйгыч белгиле. Талай бойсуннган кесеги болгъан кьош айтымла. Алада тыйгыч белгиле.

Стилистика. Тилни стильлери. Литература тил, аны мардалары. Тилни баш тюрлюлери (стильлери): сёлешиу стиль, китап стиль, ишчи стиль, илму стиль, публицистика стиль, литература стиль. Тилни тазалыгы.

МАЛКЪАР ЛИТЕРАТУРА

Литератураны теориясы. Гыллыу бла рифма. Малкъар поэзияда рифма кьурауну амаллары эм аны айныу жоллары. Рифма кьурауда ачыкъ тауушла бла кьысыкъ тауушлары магъаналары. Тамырлы рифмала. Къара сёз бла назму тилни энчиликлери. Литературада жигитни юсюнден ангылам. Хапарны юсюнден ангылам. Чыгъарманы кьуралыуу бла сюжетни юсюнден ангылам. Поэманы юсюнден ангылам. Суратлау чыгъарманы темасы, ниети. Гипербола (семиртип айтыу) ангылатыу. Эпитет бла жан салыуну юсюнден ангылам. Суратлау проза чыгъарманы юсюнден ангылам. Хапар. Повесть. Суратлау сыфатны юсюнден ангылам. Метафораны юсюнден ангылам. Драма жанрлары энчиликлери (трагедия, комедия, фарс д.а.к.). Поэманы жанр энчиликлери. Лирика поэма, лиро-эпикалы поэма, эпикалы поэма. Антитеза деген суратлау амалны юсюнден ангылам. Литературада повестьни бла трилогияны юсюнден ангылам. Чыгъармачылык амал (метод) деген ангыламны баш илишанлары. Суратлау тил. Аны энчилиги, шартлары. Сёз искусствода жанрлары юсюнден ангылам. Роман,

аны жанр энчилиги. Поэзияны энчи шартлары. Рифма. Гыллыу. Тенглешидириу. Лирика сезимлик. Адабиятны теориясы. Жангыртмачылыкъ. Романтизм бла реализм. Инсан лириканы амаллары. Суратлау кылыкъ бла сыфат. Жыйышдырыу. Жашау шартланы айыртлау. Чыгъарманы магъанасы бла кеби (формасы). Тюзюнлей айтыу. Диалог. Жаз тил. Драматургия жанрла. Драма. Комедия. Трагедия. **Тамсил жанр къадарында.** Лириканы тюрлюлери. Чам, масхара жанрланы тюрлюлери. Хапар бла очерк жанрла. Назму ёлчемле. Сахна чыгъарманы тил энчилиги. Халкъ тил бла адабият тил.

Фольклор эм литература чыгъармала.

Малкъар халкъ жомакъла. «Къызчыкъ бла къозучукъ», «Билдим, билдим билляча....», «Батыр жашчыкъ», «Акъыллы устаз».

Жомакъланы тил байлыкълары, къуралыу энчиликлери. Аланы суратлау амаллары. Жомакъланы сюжетлери литературада, суратда, музыкада жүрютюлгенлеринден юлгюле.

«Элбер» деген сёзню магъанасы. Элберде халкъыбызны эслилиги, жютюлюгю, ётгюрлюгю, огъурлулугъу, дагъыда ала кибик башха шартланы ачыкъланыуу. Элберлени къуралыуу эм суратлау энчиликлери. Адамны, жерни, сууну, мюлкню, къанатлыланы, жаныуарланы эм башха затланы юсюнден элберле.

«Нарт сёз» деген сёз тутушну магъанасы. Нарт сёздеде малкъар миллетни огъурлулугъуну, намыслылыгъыны, адет-кылыгъыны ачыкъланыуу. Аланы аманлыкъгъа бла терсбоюнлукъгъа къажаулукълары. Халкъны Ата журтуна кертичилиги, жигитликге, чёрчекликге багъа биче билгени, урунуугъа магъана бериую.

Малкъар нарт таурухла. «Нарт темирчи Дебет», «Сосурукъ бла эмеген», «Ариу Сатанай», «Пелиуан Къарашауай», «Ачей улу Ачемез», «Ачемез бла Хубун», «Шырдан бла нёгер», «Батыр Къарашауай бла Гемуда», «Ёрюзмек бла кына сакъаллы кызыл Фук».

Малкъар халкъ жырла. «Апсаты», «Эрирей», «Долай», «Ийнай», «Бёлляу», «Алтын Хардар», «Къанамат», «Гошаях бийчени кюйю»,

«Орусбийлары», «Бекболат», «Гапалау», «Ал эмина».

Малкъар жарыкъландырычула. Орусбийланы Исмайылны, Орусбийланы Наурузну, Орусбийланы Сафар-Алийни, Абайланы Мусосну, Абайланы Солтанбекни, Абайланы Ханифаны, Шаханланы Басиятны, Шакъманланы Фатиматны миллет культураны айнытыуда ишлери.

Мёчюланы Кязим. «Иги сёз», «Суу бойнунда ёсген жангыз талчыкъгъа айтылгъан назму», «Къар кюн арбазыбызгъа къоннган чыпчыкъгъа», «Ата-ана», «Жауур эшекге», «Эски юйюм», «Адамды бизни атыбыз», «Аллай бийле керек бизге», «Жаралы жугъутур», «Бузжигит», «Сагъыш», «Мен – Беккини жашы Кязим», «Бирликни атасы ёлдю», «Дин къарындашларыбыз», «Тёреде сурала кибик», «Парийим», «Аллахны атындан сёлешген», «Аллай бийле керек бизге», «Таукел этейик биз бюгюн», «Атанг келди да гюрбежиге», Къоншубуз, ожакъ тютюнюнг», «Аллах бизге суймеклик жазды», «Ачыкъ сёз», «Парийим», «Къонгур ташым, бийик къаянгдан тюшюп...», «Жарлы халкъым», «Къартлыкъ бла ушагъым», «Мен бир инсан. Жашадым, жанды отум», «Акъны къарадан тюз айыра билген», «Мусаны къатлап, тур таууна чыкъдым», «Биз – бу дунияны къонакълары», «Арбазыма къоннган чорбат чыпчыкъ», «Бызынгы къабырлары», «Осуят», «Таукел этейик бюгюн», «Жарлы халкъым», «Жашыма», «Тынгылагъыз», «Бузулгъанды жашауубуз», «Бири - къача, бири – къууа», «Муратлагъа жетдирмейле», «Ишибиз онг туюл – солду».

Къулийланы Къайсын. «Жорт, жорт, гылыуум!», «Жашчыкъгъа бешик жырчыкъ», «Балам, бу жерге...», «Умут жырчыгъы», «Таукеллик жырчыгъы», «Тау суучукъну жырчыгъы», «Тукъузгю», «Жерибизни хар ташы», «Туугъан жериме айтама», «Жаралы таш», «Прометей, Кавказны къаясына...», «Сиваш», «Перекоп», «Осуят», «Салам, эрттенлик», «Жангы китап», «Жаралы таш», «Тишируу сууда жуунады», «Музыка», «Бетховен», «Аскер башчы бла поэт», «Шопенни согъадыла», «Поэзия бла сёлешеме», «Бешиклеринг тебиретилгенлерин...», «Сабийле ёлмесинле», «Скопле шахарда жазылгъаан назму», «Ленинни юсюнден таулу поэма».

Отарланы Керим. «Чыпчыкъ жырлайды», «Жылы желчик», «Тау аязы

шош урады», «Кимни сакълай болур?», «Жайлыкъда», «Жаралы комиссар», «Чалбаш майор», «Аугъан бешик» **«Жияй эди кёк»**, «Жесирле базары», **«Зурнукла къайтырла»**, **«Сазбет кызычыкъ»**, «Алтынындан багъалы жерим», «Жолну тас этмейк», «Уланлыкъ сёз», «Жашадыкъ», «Партизан къабырла», «Жолла», «Сынла», «Таулу жашчыкъ», «Кечеги жолоучула», «Зурнукла къайтырла».

Бегийланы Абдуллах. «Тау суучукъ кесин бузады», «Жангы жылны алгъышы», «Терек», «Игиликге ийнаныу», «Тилек».

Токъумаланы Жагъафар. «Нартла уялгъан эдиле». Хапарлары, повестьлери, романлары.

Зумакулланы Танзиля. «Пелиуан Жанболат», «Асиятны жырчыгъы», «Ата журтум-Малкъарым», «Кюн ахшы болсун, адамла!», «Таулу адетле», «Урушха къажау поэма», «Шайырны назмулары», «Будай бюртюк», «Ташны сёзю», «От жагъа тютюню», «Назмучу таулу кызыла», «Къарт терек», «Боламыды адамны артыкъ заты», «Халкъымы шайыры», «Адамны журтуна, журтну да адамгъа термилиую».

Толгъурланы Зейтун. «Тюлкюню кюю», «Айыуташ», «Кёк гелеу», «Ашыкъ оюн», «Къызгъыл кырдыкла», «Эрирей», «Акъ гыранча», «Акъ жыйрыкъ».

Бабаланы Ибрахим. «Шаудан», «Къара къузгъунну ёмюрю», «Туугъан жериме», «Жауун», «Гёбелек», «Къысхач», «Бийик сын», «Илхам», «Башиллик къаяда жугъутур», «Сурат», «Элия бешик», «Ара боран», «Бийик сын».

Тёппеланы Алим. «Кёз тутхан жер», «Асыралгъан алмала», «Принчни сютлей акълыгъы», «Саскылы кьол», «Тейри чыракъ», «Жол кюю», «Ташыуул», «Артутай», «Азап жолу», «Коммунист».

Гуртуланы Берг. «Бекир», «Чалгъычыла», «Мардакемле».

Гуртуланы Элдар. «Хасанчыкъны юсюнден хапарла», «Къарт эшекни къадары», «Ёр жол», «Къобузчу Марзият», «Къыз къачырыу», «Шамсудин къаласы», «Балтаны багъасы», «Мёлекледе кьонакъда», «Халал адам».

Мокъаланы Магомет. «Жарыкъ чыпчыкъ», «Мени ююм», «Биз да халкъбыз», «Зурнукла», «Ёксюзле ушхуууру», «Исламей», «Къызгенде

кычырады кукук», «Хар ким ушайды жерине», «Бийик жулдузла»..

Ахматланы Сафарият. «Сабанла жетип, кызып, жаз башы», «Анама», «Ай макъамы», «Жангызлык».

Ёлмезланы Мурадин. «Эрттен назмучукъ», «Ётмекни багъасы», «Сабийлигим жери», «Малкъар», «Гошях бийче», «Таурух», «Эрирей», «Жюзген ташла», «Той этдик, ойнай кетип».

Созайланы Ахмат. «Жаяу жолчукъ», «Къарт жер сюреди», «Акъ сыртдан манга дери сени ауазынг...», «Жер», «Сейирди дуня уллу шахарда», «Гитара», «Адам дунядан кетсе», «Манга ариу сёзле айт», «Тангым тепсей келеди», «Адам урлукъ себеди», «Галилео Галилей».

Маммеланы Ибрахим. «Ахмат дерслерин этеди», «Акъыллыла айтхандыла».

Гюлюйланы Мажит. «Чум бюртюк».

Къудайланы Маштай. «Мен таулума», «Жамычы».

Шауаланы Хасан. «Тузакъ», «Кюбюрде табылган повесть», «Ыйыкны ахыр кюню», «Бир жашауну минг бети», «Ит жыйын», «Дуня жаханими», «Асият».

Моттайланы Светлана. «Алтын гебенек», «Къара чаукалы сабийлигим», «Къарылгъачла», «Россия», «Къарылгъачла», «Мермер жомакъ».

Табакъсойланы Мухтар. «Жаннет юю, туугъан жерибиз», «Атам», «Туугъан элим», «Темиркъазакъ», «Тилек», «Терек ёседи алай», «Чарх оюн», «Черек».

Гуртуланы Салих. «Жер татыуу», «Кеседиле тереклени», «Жортады желчик», «Махтауну аты», «Жиляйды терек», «Мудак кёк», «Агъач къалауур», «Ёмюрню кёзлери».

Гулаланы Башир. «Къуш уя», «Сын таш».

Гадийланы Ибрагим. «Элсюер къуш».

Беппайланы Муталип. «Ыннаканы тилеги», «Бёлед жабалакъ», «Къарт бёрю», «Отрар», «Солтанбек», «Теп, тепсе, шыйых Балкъар!».

Додуланы Аскер. «Алгъыш», «Арба», «Черек», «Насып», «Танг аласы».

Байзуллаланы Алий. «Къыш назмула», «Къызыл кёрюмдю», «Жер

баллада», «Гладиаторну монологу», «Адамлыкъ», «Жулдуз романс», «Къысыр къаяла», Гапалау».

Батчаланы Муса. «Кюмюш Акка», «Элия», «Элчилерим», «Хорланган жазыу», «Тёппесине жулдуз тийген».

Боташланы Исса. «Эгер», «Солтанны къадары», «Къушла бийикни сюедице».

Мусукаланы Сакинат. «Кюн батып барады», «Шош кире жашаугъа къыш кюнде...», «Ала да бизнича», «Тюшюм ушайды жомакъгъа», « Жауун», «Ата журт».

Хочуланы Салих. (хапарла)

Шахмырзаланы Саид. «Сырыйна» (назму жыйымдыкъ), «Къая къызы – къарылгъач», «Иртишни жагъасында».

Будайланы Азрет. «Телефон», «Мараучуну хапары».

Кациланы Хабу. «Жер жулдузла», «Аланла, сизде уа не хапар?», «Темирбекни дерти».

Залийханланы Жанакъайыт. «Тау къушла».

Этезланы Омар. «Нарт къала», «Къаяла унутмагъандыла».

Маммеланы Ибрагим «Шаудан бла тонгуз», «Кёкбаш эшек», «Тюз оноу», «Жаралы жугъутур».